

Цикл¹ казок про Синдбада-мореплавця

Зміст

1. Ім'я героя	1
2. Прообраз Синдбада	1
3. Особливість композиції: рамкова композиція	2
4. Характеристика образу Синдбада	2
Переказ подорожей Синдбада	3
1. «Риба-острів»	3
2. «Птах Ар-Рухх та долина алмазів»	3
3. «Велетень-людожер»	3
4. «Колодязь з померлими»	4
5. «Шейх моря та Мавпяче місто»	4
6. «Острів загиблих кораблів»	4
7. «Шейх на острові»	5
Джерела	5

1. Ім'я героя

Синдбад — ім'я легендарного моряка, що потрапляв у низку пригод під час морських мандрівок на схід від Африки та на південь від Азії.

2. Прообраз Синдбада

Вважається, що прообразом Синдбада був китайський мореплавець доби династії Мин Чжен Хе, який мав буддистське прізвисько Саньбао. У своїх мандрівках Саньбао здійснив сім подорожей Західним океаном. Така версія існує незважаючи на мусульманське походження імені головного героя циклу.

¹ Цикл - сукупність текстів, об'єднаних постаттю спільного центрального героя

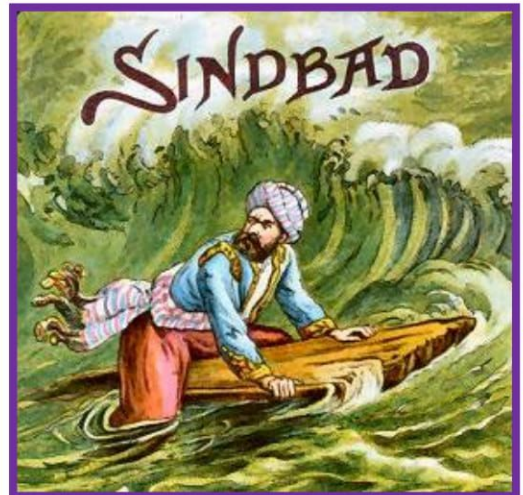
3. Особливість композиції: рамкова композиція

I. Вступ. Знайомство Синдбада-носія з Синдбадом-мореплавцем

II. Основна частина. 7 днів Синдбад-носії слухає розповіді Синдбада-мореплавця

- 1.Риба-острів
- 2.Птах-Ар-Рухх
- 3.Велетень-людожер
- 4.Колодязь з померлими
- 5.Шейх моря та Мавпяче місто
- 6.Острів загиблих кораблів
- 7.Шейх на острові

III. Закінчення. Синдбад-носії та Синдбад-мореплавець стали друзями

4. Характеристика образу Синдбада

1. Походження героя	<i>Купець, який втратив спадок батька</i>
2. Вчинки героя	<i>Розпродав все, що залишилось і відправився мандрувати. Ним керують не жага до наживи, а допитливість, потяг до пригод</i>
3. Риси характеру	<i>- Допитливий, не задовольняється спокійним життям - Витривалий, терпляче переносить усі випробування долі і долає безліч перешкод - Герой розумний, винахідливий, кмітливий, добрий, справедливий, чесний, спостережливий, розсудливий, прагне до пізнання світу</i>
4. Життєва доля героя	<i>Після 7 подорожей, Синдбад повернувся додому, оселився в багатому будинку з розкішним садом, його оточували такі прекрасні речі, які можна побачити тільки в царів та султанів</i>
5. Висновок	<i>Казки про Синдбада - це розповіді про людську долю, яка щедра до тих, хто добрий серцем, сміливий у вчинках, витривалий у випробуваннях</i>

Цікавинки

Прислів'я, яке часто згадував батько Синдбада: "Є три речі, кращі за три інші: день смерті кращий від дня народження; живий собака кращий за мертвого лева, могила краща за бідність"

Шляхами подорожей Синдбада — Англійський учений і мандрівник **Тім Северин** вирішив повторити шлях Синдбада й пройти 6 тисяч миль на кораблі-вітрильнику — точній копії часів Арабського халіфату. Учений назвав свою подорож «кроком на тисячу років назад». Корабель був зроблений без будь-яких сучасних інструментів, навіть без цвяхів (їх замінила плетена з кокосового волокна мотузка). Судно під назвою «Сохар» (місто, де народився Синдбад) вирушило до Індії, а потім через Індійський океан досягло берегів Китаю. Подорож Тіма Северина разом з його командою тривала майже 7 місяців і завершилася щасливо, її назвали «восьмою мандрівкою Синдбада»

Переказ подорожей Синдбада

1. «Риба-острів»

Захотілося Синдбаду своїми очима побачити чудеса і дивини інших країн. І ось герой у дорозі. Через кілька днів найнятий ним корабель кинув якір біля порослого деревами і прекрасними квітами острова, який виявився рибою. Потривожена людьми риба опустилася на дно моря, при цьому загинуло багато купців з корабля. Герою вдалося вчепитися в дерев'яні ночви і виплисти на них до острова. Тут він зустрів конюха царя Аль-Міграджана, який і познайомив Синдбада з царем. Цар призначив Синдбада писарем у гавані. Одного разу до пристані підійшов корабель.

Синдбад впізнав його: саме на ньому він відправився в подорож, навіть його товари виявилися неушкодженими в трюмі. Синдбад продав їх з великим прибутком, попрощався з царем острова і благополучно повернувся в Багдад.

2. «Птах Ар-Рухх та долина алмазів»

Невдовзі Синдбаду знову надокучило сидіти в Багдаді. І він вирушив у путь. Багато часу плавав. Нарешті його корабель пристав до невідомого чарівного острова. Синдбад вийшов погуляти, поснідав і заснув. А коли прокинувся, то корабля вже не було. Він відплив, і про Синдбада всі забули. Сумно і страшно було мандрівникові. Тоді він пішов у глиб острова. Там побачив величезну білу кулю, яка виявилася яйцем гігантського птаха Рухха, що годує своїх пташенят слонами. Синдбад сподівався, що цей птах віднесе його на велику землю, і прив'язав себе до його ноги. Але, позбувшись однієї біди, мореплавець ускочив у іншу. Той птах переніс його в долину алмазів, вибратися з якої було неможливо. Страшенні змії сичали там. Здавалося, спасіння не було. Однак доля знову послала йому порятунок. Раптом він побачив, що в долину падають шматки м'яса. І тоді Синдбад згадав розповідь одного мандрівника про те, як купці добували алмази в цій долині. Виявляється, вони кидали в долину алмазів шматки м'яса, до нього прилипали алмази, а те м'ясо хапали величезні орли та яструби і летіли з ними на гору. Кмітливий мандрівник зумів прикріпитися до тих кусків і так за допомогою м'яса врятувався, ще й алмазів захопив із собою. Ті камінці й допомогли мандрівникові повернутися додому.

3. «Велетень-людожер»

Минув деякий час, і Синдбад вирішив побувати на надзвичайному, багатому і прекрасному острові Серендібе. Ось найняв він міцне судно, завантажив в нього свої товари і відправився в дорогу.

Через кілька днів почалася сильна буря. Течія віднесла корабель до Країни мавп, з якої ще ніхто ніколи не повертався живим. На острові відразу ж тисячі мавп накинулись на судно, руйнуючи його і вбиваючи купців, які вирішили захищатися.

Синдбад і ще кілька купців вискочили на берег і попрямували в глиб острова, де зупинилися у величезному будинку. Господарем його виявився велетень-людожер. Він тут же засмажив і з'їв одного з мандрівників. Синдбад запропонував убити людожера, побудувати пліт і втекти з острова. Так і зробили, тільки чудовисько вдалося лише засліпити. Розлютившись, воно почало кидати камені в відпливаючий пліт, втопивши таким чином втікачів. І знову Синдбаду вдалося врятуватися разом з двома друзями. Море винесло їх до острова, де жив величезний змій, який одного за іншим з'їв обох купців. Завдяки своїй винахідливості (із залишків корабля Синдбад спорудив ящик, з якого змій не зміг його дістати),

він вижив і в цій ситуації. На щастя, повз Острів пропливало судно, яке підбрало Синдбада і благополучно доставило додому.

4. «Колодязь з померлими»

Знову потягнуло Синдбада в чужі краї, найняв він хороший корабель і поплив у бік Індії. Після кількох днів плавання налетіла буря розбила судно, і лише Синдбаду і ще декільком купцям вдалося врятуватися на уламку дошки. Незабаром їх прибило до острова, царем якого був людоджер, він відгодовував всіх чужинців як свиней, а потім їх з'їдав. Але Синдбаду пощастило втекти з цієї країни.

Він довго поневірявся і, нарешті, потрапив у володіння царя Тайгамуса, який дуже поллюбив Синдбада, надавав йому різні милості, а одного разу запропонував йому одружитися з дочкою свого візира, для того, щоб залишитися на острові назавжди. Синдбад одружився, але лише через багато часу дізнався про місцевий звичай: з померлим чоловіком чи жінкою ховати живого. Минув деякий час, і дружина Синдбада померла, і, як він не просив, його поховали разом з нею в високій горі, де вже було безліч мерців. Здавалося, Синдбаду залишилося жити лише кілька днів, але удача знову посміхнулася йому: він побачив у темряві могили промінь сонця і пішов на нього. Це був великий отвір з виходом на море. У печері він набрав безліч коштовностей з мерців і став чекати якого-небудь корабля, який і показався через кілька днів. Його підбрали, і через місяць Синдбад благополучно прибув додому.

5. «Шейх моря та Мавпяче місто»

І на цей раз найняв Синдбад міцне судно, завантажив в нього свої товари і відправився в дорогу. Через кілька днів корабель наблизився до скелястого острова, посеред якого височів величезний білосніжний купол. Купці кинулися до купола і, незважаючи на вмовляння Синдбада, розбили його. Там виявилось пташеня птиці Рухх, якого тут же засмажили і з'їли. Птаха Рухх помстилась людям: кинула в корабель величезний шматок скелі. Всі загинули, лише Синдбаду вдалося врятуватися на уламках корабля. Хвилі принесли його до острова, де Синдбад через своє добре серце виявився рабом злобного дідка, який виліз йому на плечі і наказував носити та кормити його. Це був шейх моря. Щоб позбутися його Синдбад зробив вино, напоїв шейха і той зліз з героя. Синдбада підбрав корабель, який зупинився у Мавпячому місті. Люди ночували поза межами міста, так як боялися, що мавпи спустяться з гір. Земляк Мансур вказав вірний спосіб заробити величезні статки. Синдбаду потрібно було назбирати камінців і піти в долину, де були мавпи. Герой так і зробив. Назбиравши багато камінців він відправився у долину мавп та почав жбурляти у них камінці, а мавпи кидали індійські горіхи. Синдбад назбирав багато горіхів. А невдовзі приплив корабель і забрав Синдбада на острів, де росли кориця й перець. Синдбад обміняв горіхи на корицю й перець. Повернувшись додому продав це та розбагатів.

6. «Острів загиблих кораблів»

Корабель Синдбада потрапив у невідоме море і його прибило до гори. Деяким морякам вдалося видертися на гору. Звідси вони побачили, що потрапили на острів загиблих кораблів. Тут було багато коштовного товару. Згодом вони знайшли джерело з амброю (запашна речовина, що утворюється в кишечнику китів-кашалотів; застосовується у парфумерії для надання стійкості

запаху духів). Після смерті своїх товаришів Синдбад змайстрував собі човен. Він виплив на острів, де цар дуже привітно його прийняв і передав дарунки халіфу Гаруну-ар-Рашиду.

7. «Шейх на острові»

Синдбад потрапив в останнє море світу. Три величезні рибини хотіли проковтнути корабель та рвучкий вітер підняв його та жбурнув на високу гору і він розбився. Синдбад плив на дошці два дні та дві ночі поки потрапив на острів. Тут він зробив з сандалового дерева човен і виплив до великого міста. Шейх міста лагідно

прийняв його, купив у Синдбада сандалове дерево, а згодом свою доньку видав заміж за Синдбада. Після смерті шейха Синдбад успадкував його маєтність. Деякі городяни (брати шайтанів) цього міста мали незвичайну особливість: в кінці місяця у них виростали крила і вони літали. Синдбад схопився за одного чоловіка і злетів з ним у повітря. В небі блиснула блискавка і розгнівані люди кинули Синдбада на високу гору, а самі полетіли геть. Невдовзі Синдбад побачив двох юнаків, які спиралися на золоті палиці. Це були слуги великого Аллаха. Вони дали Синдбаду золоту палицю, якою він врятував з пещі змії людину. Врятований показав герою дорогу до міста. Прийшовши до дружини, Синдбад вирішив повернутися до рідного Багдаду.

Джерела

Волощук Є. Світова література: підр.для 5 кл.- К.: Генеза, 2013. – С. 41-48

Гузь О. О. Орієнтовне планування уроків для 5 класу // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2015. - № 7/8. - С. 19-22.

Дидактичний супровід уроків світової літератури. 5 клас. I семестр: навчально-методичний посібник / Укл. І.В.Царлова, С. В. Лобзіна. – Миколаїв : ОППО, 2013.

Загоруйко О.Я. Світова література. 5 кл. – Х.: Вид. група "Основа", 2013. – С.19-22

Кашуба Є. Урок за БАТ з теми: Синдбад-мореплавець http://metoduchna-palitra.blogspot.com/2016/02/blog-post_34.html

Ніколенко О. М., Конгва Т. М., Орлова О. В. та ін. Світова література: підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. — К.: Грамота, 2013.

Орлова, О. В. Урок творчого сприйняття арабської казки "Синдбад-Мореплавець" (третя подорож) 5 клас // Зарубіжна література в школах України. - 2013. - № 2. - С. 30-31

Паращич В.В. Усі уроки світової літератури. 5 кл. I семестр. –Х.: Вид. група "Основа", 2013. – С.57-68

Шкільне життя. Арабська народна казка «Синдбад-мореплавець» <https://www.schoolife.org.ua/tema-arabska-narodna-kazka-syndbad-moreplavets-tretya-i-chetverta-podorozhi-za-vyborom-uchytelya-5-klas-zarubizhna-literatura/>

Ящук Л.В. Розробки уроків для 5 класу "Казки народів світу" <https://naurok.com.ua/kazki-narodiv-svitu-1222.html>